

Ο Απολλόδωρος και άλλοι ρητά αναφέρουν ότι ο Ηρακλής εξαγνίστηκε από τον Θέσπιο για τον φόνο των παιδιών του. Ο εξαγνισμός όμως θεωρείται ως κυρίαρχη αιτία που ανάγκασε τον Ηρακλή να μπει στην υπηρεσία του Ευρυσθέα. Και επειδή τέτοια εντολή του έδωσε το μαντείο των Δελφών και διότι, κατά τον Ευριπίδη, θέλησε να επιστρέψει και να ζήσει στα πατρικά εδάφη, καθώς από την Αργολίδα έφυγαν ο Αμφιτρύωνας και η Αλκμήνη, όταν ο πρώτος σκότωσε άθελά του τον Ηλεκτρύωνα, πατέρα της δεύτερης. Στην περίπτωση αυτή, η δουλεία του Ηρακλή έγινε για να εξιλεωθεί ο θετός πατέρας του για τον θάνατο του πεθερού του. Η δουλεία ως καθαρμός ήταν καθαρά θεϊκή υπόθεση: Ο Απόλλωνας μπήκε στην υπηρεσία του Άδμητου, επειδή σκότωσε τους Κύκλωπες. Ο ίδιος και ο Ποσειδώνας μπήκαν στην υπηρεσία του Λαομέδοντα, επειδή συνωμότησαν εναντίον του Δία. Και ο Ηρακλής έμελλε να αποθεωθεί. Άλλωστε, ο ημίθεος κι άλλη φορά επρόκειτο να υποχρεωθεί να υπηρετήσει, για να εξαγνιστεί: Την Ομφάλη, όπως θα αναφερθεί στη συνέχεια.

Υπάρχει και η άποψη ότι υποχρεώθηκε να υπηρετήσει τον Ευρυσθέα, επειδή η Ήρα είχε δέσει τον Δία με όρκο, λίγο πριν οι δυο τους γεννηθούν. Σ' αυτό, κάποιοι βλέπουν την αρχική προσπάθεια των Δωριέων να επιβληθούν στους Αχαιούς καθώς η Ήρα ήταν η κυρίαρχη θεά τους και η προστάτισσα του Ευρυσθέα. Αλλά στην Ήρα ανήκε ολόκληρη η Αργολίδα, όπως ήδη έχει αναφερθεί και η μετακίνηση του Ηρακλή, από την Θήβα στον αργολικό κάμπο σήμαινε εκούσια ή ακούσια υποταγή στον ευνοούμενο της θεάς. Κι αν οι δώδεκα άθλοι αποδείκνυαν δωρική εξουσία σε αχαϊκό ήρωα, ο Ευρυσθέας θα απαθανατιζόταν με καλύτερο πρόσωπο. Η παράδοση, όμως, τον θέλει άνανδρο, δειλό και με αδύνατο χαρακτήρα.

Περισσότερο φαίνεται να ισχύει η άποψη ότι η μετακίνηση αυτή σηματοδοτεί απλά ένα από τα περάσματα του μύθου από τον βοιωτικό στον αργολικό κύκλο. Και η Αργολίδα και η Βοιωτία υπήρξαν ισχυρά μυκηναϊκά κέντρα και η μεταξύ τους αντιπαλότητα έχει καταγραφεί και με την προσπάθεια οικειοποίησης πλήθους από μύθους.

Το βέβαιο είναι ότι οι έξι πρώτοι άθλοι εκτελέστηκαν στην Πελοπόννησο και οι υπόλοιποι σε μέρη μακρινά, στα οποία δεν συγκαταλέγεται η Βοιωτία. Άλλους τους εκτέλεσε μόνος του και άλλους με την παρουσία του φίλου του, Ιόλαου.

(τελευταία επεξεργασία, 29 Ιουλίου 2021)